

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 19P/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823200511
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Macková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3823200511.3

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1./ X. B., nar. XX.XX.XXXX a 2./ B. B., nar. XX.XX.XXXX, obe v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny B., deti rodičov: matka W. X. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX/X, I. Z., otec B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. cesta XXX/XX, N., zastúpený Mgr. W. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, J. republika, doručovacia adresa L. XXXX/XX, Z. nad Z., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Dňa 08.02.2023 doručila matka detí súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd bezodkladne udelil za otca detí súhlas so zmenou školy a formou vzdelávania homeschoolingu pre maloletú X.. Zároveň sa neodkladným opatrením domáhala zmeny úpravy styku otca s deťmi na jeden rodičmi dohodnutý víkend v mesiaci od piatku 18:30 hod. do nedele 18:30 hod. a počas letných prázdnin na jeden rodičmi dohodnutý týždeň.

2. Návrh odôvodnila tým, že na základe rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8P/28/2019 boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti a otec je oprávnený stretávať sa s maloletými každý týždeň v kalendárnom roku od štvrtku 14:30 hod. do nedele 09:00 hod. Počas prázdnin sa uplatňuje špecifická úprava. Podľa jej názoru otec neposkytuje deťom riadnu starostlivosť, spôsob jeho výchovy nemá dobrý vplyv na ich duševný vývin, rodičovské povinnosti ponecháva na svoju matku. Mal. X. má podľa lekárskej správy narušený psychický vývin a má značné problémy pri klasickej forme vzdelávania. Otec s domácim vzdelávaním a zmenou školy nesúhlasí. Preto žiada súd o udelenie súhlasu v mene otca. Naliehavosť rozhodnutia odôvodnila tým, že škola, ktorá je ochotná prijať maloletú aj počas rozbehnutého školského roka upozornila, že by dieťa malo nastúpiť do konca februára 2023, pretože už boli zverejnené témy portfólií z jednotlivých predmetov v druhom polroku, a teda aby ich stihla do konca polroku vypracovať. Naliehavosť zmeny úpravy (obmedzenia) styku otca s deťmi vidí v tom, že otec nemá dobrý vplyv na ich duševný vývin. Matka sa domnieva, že úprava styku by mal. X. pomohla v pravidelnej školskej príprave v stabilnom prostredí.

Matka poukázala na to, že otec sa k deťom správa stále viac autoritatívne, všetko im zakazuje, s deťmi netrávi aktívne čas, nevedie ich k tomu, aby sa venovali mimoškolskej aktivite. Vyjadrila sa, že deti sa u neho nudia a majú strach mu niečo povedať. Odkedy sa otec presťahoval k svojej družke (jeseň 2022) sú deti nespokojné a začali hľadať dôvody, prečo neísť k otcovi. Mal. X. často bolieva brucho, má problémy s trávením, niekedy zvracia, máva dennodenné zápchy. Otec vraj stále kričí a nadáva. Mal. B. dokonca dostal varechou po zadku, aj facku. Deti bývajú často choré a otec jej často vyčíta, že mu ich dáva len keď sú choré. Mal. B. má diagnostikovanú neuropatiu, no otec s ním necvičí, nie je ochotný sa s ňou vystriedať na liečení a ani nevedie syna k aktivite.

Matka tvrdí, že mal. X. má problém s učením, je pomalšia, nesústredená a veľa sa musí učiť doma. Keď je u otca, vypracuje do školy len to najnutnejšie, otec jej nevysvetľuje učivo, úlohy robí s chybami, častokrát sa učí až v nedeľu, keď sa vráti k matke. Problém s učením matka riešila už pred rokom. Záver psychologičky bol taký, že mal. X. je nedozretá, má pomalšie tempo. Už v tom čase sa u nej prejavovala psychická záťaž. Každú hodinu sa v škole pýtala na toaletu a to isté robila aj doma pri učení. Vracala hlavne ráno, keď mala ísť do školy. Začala mať problémy so spaním, budila sa v noci. Dcéra bola vždy spomalenejšia ako iné deti, zadívaná, nepriebojná a časom sa priznala, že bola v škole aj šikanovaná, čo bolo v minulosti dôvodom na zmenu školy. Z fyziologického hľadiska sa na základe lekárskeho vyšetrenia zistila u maloletej hraničná intolerancia na laktózu. Otec odmietol stravu dcére upraviť s tým, že on bezlaktózové veci nenakupuje. Cez letné prázdniny sa situácia u dcéry zlepšila, zhoršenie nastalo po začatí školského roku. Zo školy matke často telefonovali, že dcére je zle, nech si ju príde vziať. Maloletá bola stále unavená, nevládala zjesť obed, bolelo ju brucho. 6 hodín v škole bolo na ňu prídlho. Zrušili preto aj jazykový krúžok, ktorý rada navštevovala. Otec jej zdravotné problémy neverí. Začiatkom novembra objednala dcéru k psychologičke, keďže videla, že dcéra je na tom zle, vyčerpaná, má problém byť v škole. Prvýkrát začala uvažovať o domácom vzdelávaní. Podľa nej by to bolo pre dcéru výrazne menej náročné a učenie by si mohla rozdeliť podľa toho, ako by vládala. Do školy by osobne musela ísť len raz za polrok na záverečné skúšky.

Psychologické vyšetrenie potvrdilo u dcéry výraznú poruchu sústredenosti a to, že sa oproti svojim rovesníkom rýchlo dostáva do stavu preťaženia. Navyše dcére spôsobuje záťaž aj fungovanie v kolektíve, má problém orientovať sa v bežnej ľudskej interakcii, je zraniteľná a trpí nadmernou úzkosťou. Ťažko sa vyrovnáva so záťažou, čoho následkom je psychosomatická odozva. Otec nesúhlasí s domácim vzdelávaním aj napriek výsledkom vyšetrenia. Tvrdí, že dcéra bude odtrhnutá od kolektívu. Keď mu dcéra povedala, že bude navštevovať krúžky argumentoval tým, že on má robotu a nemá čas ju na krúžky vozit'.

K návrhu matka pripojila aj listinné dôkazy - správu z psychologického vyšetrenia zo dňa 31.01.2023 a SMS komunikáciu medzi matkou a otcom.

3. Z nálezu zo psychologického vyšetrenia vypracovaného B.. W. Z. vyplýva, že mal. X. je psychomotoricky výrazne nestabilná, badať rýchly odklon pozornosti, zárazy v myslení. Má pomalé pracovné tempo, rigiditu, uplieva sa na nepodstatné detaily s negatívnym vplyvom na výkon. Orientovaná je všestranne správne, klinicky neboli spozorované poruchy vnímania a myslenie. Intelektové schopnosti sa nachádzajú v širšom pásme priemeru. Manifestujú sa známky hypoprosexie, ktorá vplyva na celkový výkon. V porovnaní s vekovo podobnou skupinou dosahuje celkové výkony v hraničnom pásme. Sú prítomné známky zvýšenej potreby kotvenia v primárnych vzťahoch, stabilizácia rodinného prostredia s pocitom zaplavenia, zahltenia. Osobnosť je vulnérabilná s disharmonickým vývinom. Má oslabené vnútorné zdroje na vyrovnávanie sa so záťažou. Sociálne inhibovaná s distorzným sebaobrazom, v situáciách záťaže so sklonom s psychosomatickej odozvy. V interpersonálnych vzťahoch má ťažkosti v porozumení sociálnych scenárov, ľahko sa dostáva do stavu preťaženia. Odporúčané boli neurologické, špeciálnopedagogické, pedopsychiatrické vyšetrenia a úprava vzdelávania podľa potrieb maloletej.

4. Na žiadosť súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. predložil správu z 13.2.2023, z ktorej vyplýva, že spisovú dokumentáciu maloletých na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately evidujú od roku 2019, kedy úrad vykonával funkciu kolízneho opatrovníka pre maloleté deti v konaní o rozvod manželstva. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 8P/28/2019-363, právoplatným dňa 27.02.2020, bolo manželstvo rozvedené a maloleté deti boli rodičovskou dohodou zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného na mal. X. sumou 70 eur mesačne a mal. B. sumou 50 eur mesačne. Styk otca s maloletými bol upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými každý týždeň od štvrtku od 14:30 hod. do nedele do 9:00 hod., zároveň bol upravený styk počas prázdnin. Od uvedeného obdobia neboli v rodine maloletých detí vykonávané opatrenia až do septembra 2022, kedy sa na úrad dostavil otec detí a vyjadroval svoje postrehy k realizácii styku s deťmi ako aj k maloletým deťom. Nakoľko počas komunikácie s otcom bolo zistené, že s matkou detí spolu dostatočne nekomunikujú, bolo mu odporúčané absolvovanie odborného poradenstva, o ktoré otec prejavil záujem. Pri následnej komunikácii s matkou bolo zistené, že aj matka vníma problémovú komunikáciu s otcom, a taktiež prejavila záujem o absolvovanie odborného poradenstva. Rodičom je aktuálne poskytované poradenstvo na referáte poradensko-psychologických služieb s cieľom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi, ktorá je potrebná pri riešení realizácie styku otca s maloletými deťmi. Z

informácie od odbornej poradkyne referátu poradenskopsychologických služieb vyplýva, že s matkou sa realizovali tri individuálne intervencie, jedna intervencia s otcom a jedno spoločné stretnutie s rodičmi. Zároveň sa realizovali dve individuálne intervencie s mal. X. a jedna intervencia s mal. B..

Matka ku svojim pomerom uviedla, že spolu s deťmi naďalej býva v rodinnom dome. Aktuálne je práceneschopná, chodí na terapie, na stacionáre. Vyjadrila sa, že trvá na nariadení neodkladného opatrenia. V súvislosti s odporúčaniami klinického psychológa pre dcéru uviedla, že dňa 01.03.2023 bola s dcérou na neurologickom vyšetrení v Banskej Bystrici, kde nič nebolo zistené, fyziologicky je v poriadku. Kontaktovala pedopsychiatricku W.. Q., kde majú najskorší možný termín vyšetrenia na deň 24.04.2023. Zároveň sa matka vyjadrila, že dňa 06.02.2023 B.. Z. realizovala u dcéry školské testy, pričom výsledky budú dňa 20.02.2023. Ďalší termín stretnutia u B.. Z. majú na deň 18.04.2023. Maloletá X. navštevuje E-školu v Prievidzi, je v piatom ročníku. So školou matka neriešila individuálny plán. Matka nechce, aby dcéra navštevovala túto školu. Škola matke nedala žiadne odporúčanie pre dcéru. Predtým dcéra navštevovala Základnú školu na Ul. S. Chalupku v Prievidzi. S dcérou už pred rokom riešila psychologičku p. W.. Naďalej u dcéry pretrvávajú zdravotné problémy. S dcérou sa treba učiť každý deň. Triedna učiteľka má zakazovať dcére chodiť počas vyučovania na toaletu. Tiež má problémy so spánkom, často chodí na toaletu aj doma, nielen v škole, bolesti brucha trochu ustúpili, upravila stravu. Škola, ktorú navrhuje, je Základná škola Jarabá pri Kremnici. Je potrebné, aby do tejto školy nastúpila do konca februára 2023. Z predmetov slovenčina, matematika, angličtina budú raz polročne písať testy, z predmetov biológia, dejepis, geografia by dostala portfólio, kde by dostali termín na vypracovanie. Dcéra by nemusela ani ráno vstávať. Dcére rozprávala o tejto škole a vyjadrila sa, že by tam chcela chodiť. Dcére však navrhla, že by ale v takom prípade musela chodiť na nejaké krúžky, aby bola aj v kolektíve detí. S deťmi v škole vychádza až na dvoch (zrejme žiakov). Pre dcéru je veľa byť 5 - 6 hodín v triede. Do školy sa pripravuje každý deň. Keď je v škole unavená, tak podľa vyjadrenia matky dcéra v škole nevníma. Na polročnom vysvedčení mala jednotky, trojky a štvorky. Otcovi dala všetky podklady, napísala mu stránku školy, aby si to pozrel. So zmenou školy otec nesúhlasí. Otec sa vyjadril, že dcéra nebude socializovaná, na čo mu dcéra povedala, že bude chodiť na krúžky. Otec ani jedno z detí nevodí na krúžky, vyhovára sa na prácu a že ich nemá ani kto zaviesť. Podľa vyjadrenia matky tiež otec deti neberie ani na výlety, v tom čase, keď ich otec má, sa deťom dostatočne nevenuje. X. v škole chodí na výtvarný krúžok, mimo školy nemá žiadny krúžok. Dcéra uvažuje, že by opäť začala chodiť na tanečný krúžok DIAMONDS v B.. Dcéra sa jej mala vyjadriť, že by ju tam otec nevodil.

Maloletý B. podľa vyjadrenia matky chodí do Materskej školy v I. - Z., je v predškolskej triede. Vo voľnom čase sa venuje futbalu, hráva za Prievidzu, tréning máva v utorok a piatok. Obe deti bývajú často choré (viac B.) a sú vedené v alergologickej ambulancii. B. je nastavený na medikamentóznú liečbu, X. iba podľa potreby. Ošetrojúca lekárka detí je W.. J.. V apríli 2023 ide s oboma deťmi na liečenie do Tatier na obdobie 10 - 14 dní. V máji 2023 má ísť so synom B. na mesačné liečenie. Vyšetrenia u lekárov sa snaží dávať v čase, keď má deti vo svojej starostlivosti, pretože otec s tým má podľa vyjadrenia matky problém.

Ďalej matka uviedla, že styk otca s deťmi sa realizuje podľa ich dohody, a to od štvrtku od 14.30 hod. do nedele 9.00 hod. Matka navrhuje upraviť stretávanie otca s deťmi raz do mesiaca od piatku od 18.30 hod. do nedele do 18.30 hod. s tým, že by to bolo na dohode medzi nimi, že by si otec určil víkend, kedy by mohol byť s deťmi. Dcéra je ovplyvniteľná, syn sa pred ňou vyjadruje, že k otcovi chodiť nechce. Otec sa deťom podľa matky málo venuje. Maloleté deti majú dobrý vzťah so starou matkou zo strany otca, teraz otec býva s priateľkou. V čase, keď otec býval u svojej matky, deti často nechával na mobiloch. Od posledného sedenia na referáte poradensko-psychologických služieb sa stalo, že otec zakázal deťom chodiť aj k jeho matke. Otec deti v ničom nepodporuje.

Maloleté deti sa počas pohovoru vyjadrili, že by chceli chodiť k otcovi menej. Mal. X. uviedla, že kvôli škole. Zároveň uviedla, že by chcela chodiť na „domoškolu“, o ktorej jej rozprávala matka. Robí jej problémy byť tak dlho na vyučovaní. V škole má kamarátky. Triednu učiteľku má dobrú, ale nie je moc perfektná. Jej mamina kvôli nej dala výpoveď.

Otec ku svojim pomerom uviedol, že pracuje vo firme Z., s.r.o v Prievidzi na tri zmeny. Od septembra 2022 býva u svojej priateľky v N.. Ohľadom zmeny školy ho matka informovala prostredníctvom sms dňa 01.02.2023, prišla mu aj správa zo psychologického vyšetrenia z januára 2023. Dcéra mu o tom rozprávala asi týždeň dopredu, ale nevenoval tomu pozornosť. Nesúhlasí so zmenou školy, respektíve s „domoškoulou“, nemá dôveru v učiteľské schopnosti matky, aj to, že je nezamestnaná a poberá

nemocenskú dávku. Matka násilím predtým zmenila školu, zobrala dcéru zo školy S. H. B. do E-školy B., pritom tvrdila, že škola bude lepšia, tak isto jej ordinovala aj krúžky, na ktoré dcéra nechcela chodiť, mal problém ju tam doviešť, ale aj s tým, že dcéra odmietala tam chodiť. Tak isto aj syn nechcel chodiť na krúžky. Má za to, že na psychický vývin ich dcéry sa podpísalo to, ako pôsobí matka na dcéru. Podľa neho sú obe deti pod silným vplyvom matky. Aj teraz, keď odchádzali z úradu, tak syn sa jasne pýtal mamy: „či to tam vnútri dobre povedal, to čo mal.“ Chce a navrhne súdu to najlepšie, čo sa týka detí. Ohľadom dcéry X. uviedol, že k zmene školy sa vyjadri až po psychologickom a psychiatrickom vyšetrení dcéry, podľa toho čo odporučia. Bude rešpektovať výsledky vyšetrenia, zväží to. Nechce, aby matka učila X. v domácom prostredí, nechá to na odborníkov. Na deťoch mu stále záleží a nechce, aby sa správali tak, že budú trpieť pod vplyvom matky, napríklad, keď budú odmietajú krúžky a následne bude aj očierňovaný pred nimi matkou. Styk podľa rozhodnutia sa realizuje od štvrtka do nedele. Deti si preberá o 14:30 hod. zo školy, X. v poslednej dobe prichádzala sama. Syna si vyzdvihuje v škôlke. Čo sa týka učenia, s X. sa učí aj on. Keď sa chce, tak sa X. naučí. Rozprával sa aj s triednou učiteľkou X., aj s učiteľkou matematiky na začiatku školského roka. Podľa otca deti dobre vychádzajú s jeho priateľkou, pomáha mu so starostlivosťou. Ona má dospelé deti, nebývajú s nimi. Deti X. a B. si rozumejú aj s priateľkinými plnoletými deťmi, zároveň aj priateľkine dcéry majú už svoje deti, s ktorými sa stretávajú a rozumejú si s nimi. Spolu s matkou detí navštevuje konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb, mali raz spoločnú intervenciu, kde preberali aj túto „domoškolu“.

5. Dňa 16.02.2023 bolo súdu doručené vyjadrenie otca, ktorý nesúhlasí s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Má za to, že vyjadrenia matky sú iba manipulatívnym podaním z jej strany, nie sú založené na pravde a majú za cieľ zdiskreditovať ho. Uviedol, že matka sa stavia do role jedinej, ktorá vie, čo je najlepšie pre deti. Poukázal na to, že matka neriešila problémy dcéry na škole, kde matka pracovala a ktorú mal. X. navštevovala. Uviedol, že matka dala v škole výpoveď, pričom trvala na tom, aby dcéra prestúpila na školu, kde ona sama pracovala. Má za to, že osobnostné problémy matky odrážajú jej psychický stav, že za súčasný stav maloletej môže vo veľkej miere matka. Domnieva sa, že matka sa opakovane snaží svojim písomným prejavom v návrhu znemožniť a spochybniť jeho osobu ako otca, pričom má jediný cieľ a to je získať vyššie výživné na maloleté deti. Poukazuje na to, že matka je v súčasnosti práceneschopná, inak by bola zrejme nezamestnaná. Dočasný „homeschooling“ nerieši problém mal. X.. Špecializácia matky je telesná výchova a biológia. Otec sa domnieva, že je potrebné odborné stanovisko vrátane doporučení spôsobov vzdelávania, ktoré má mal. X. absolvovať. Myslí si, že je potrebná individuálna alebo špeciálna škola. Je presvedčený, že matka by nezvládla homeschooling a problém dcéry by sa iba prehĺbil. Uviedol, že zo strany detí je množstvo sťažností na matku. Deti k nemu zvyknú chodiť bez náležitých vecí, vrátane zošitov a školských pomôcok. Jeho zákazy voči deťom smerujú k pozeraniu televízie, pretože nechce, aby deti permanentne hľadeli do televízie alebo telefónu. Záverom uviedol, že bude podávať návrh na zmenu rozhodnutia a bude požadovať striedavú starostlivosť o maloleté deti.

6. Na súde sa dňa 21.2.2023 konalo prvé informatívne stretnutie rodičov, keď súd vzhľadom na predmet neodkladného opatrenia považoval za potrebné zistiť názor oboch rodičov. Na tomto stretnutí matka trvala na podanom návrhu, uviedla, že mal. X. „je nadšená z homeschoolingu.“ Učí sa rada. Riaditeľka školy ktorú navštevuje jej odporučila vyhľadať informácie o individuálnom pláne. Na dcéru je z každej strany tlačené, že sa má viac sústrediť. Na vyšetrení sa ukázalo, že má poruchu pozornosti. V októbri asi 2 týždne skúšali chodiť do školy iba na 3 hodiny. Vtedy jej to vyhovovala, aj učenie zvládala lepšie. Pre maloletú je záťažou byť v spoločnosti ľudí. Nemá kamarátov, ťahá sa domov. Ak by chodila na „domoškolu“, po učení doma by mala pauzu a potom by mohla chodiť na krúžok. Teraz keď má ísť na krúžok po škole, tak je unavená. Učenie doma by chcela vyskúšať na pol roka (do augusta by bola PN), od septembra by sa zamestnala a potom by sa uvidelo.

Otec sa vyjadril, že nemá dôveru v schopnosti matky učiť sa s dcérou. Podľa neho matka sama odišla zo školy, že nechce učiť. Uviedol, že s dcérou sa učí aj on (aj jeho partnerka). Viackrát sa stalo, že mal. X. k nemu prišla bez učebníc a pomôcok. V júni si všimol, že dcéra ma niečo so žalúdkom, pretože po pár sústach jedla išla vracat'. Oznámil to aj triednej učiteľke a to je dôvod, prečo ju nepúšťajú na toaletu. Otec poukázal na to, že maloletá uviedla učiteľke v škole, že mama musí predávať veci, lebo nemá pre nich jedlo. Deťom sa venuje, chodia na prechádzky, na návštevy, výlety. Deti k babke (matke otca) nepúšťa tak často kvôli výčitkám matky, že deti tam trávajú veľa času namiesto toho, aby boli s otcom. Ak by to vyžadovala potreba detí, je ochotný zmeniť aj prácu, resp. zmeny. Návrh navrhol zamietnuť.

7. Matka na prvom informatívnom stretnutí rodičov predložila súdu správu z diagnostického vyšetrenia v Súkromnom centre poradenstva a prevencie v Prievidzi zo 6.2.2023, podľa ktorej záverov mal. X. trpí nadmernou úzkosťou s psychosomatickou odozvou v záťaži, poruchou pozornosti a aktivity. Ide o neurotický vývin osobnosti. Špeciálnopedagogické vyšetrenie nepoukazuje na žiadnu špecifickú vývinovú poruchu učenia. Z hľadiska prežívania významného stresu v živote je vhodné, na zefektívnenie výchovno-vzdelávacieho procesu, vytvárať optimálnu pracovnú atmosféru v škole aj v domácnosti. Bola navrhnutá individuálna integrácia/začlenenie žiačky v podmienkach bežnej základnej školy ako žiačky so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasťou správy sú odporúčania ku vzdelávaniu, hodnoteniu a individuálnym potrebám žiačky.

8. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Civilný mimosporový poriadok nemá osobitne upravený procesný postup týkajúci sa neodkladných opatrení pri nezhode rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností. Preto sa v tomto prípade použijú ustanovenia CSP, ktorý v ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje demonštratívny výpočet uplatnenia inštitútu neodkladného opatrenia v praxi. Súd tak môže nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava tento civilný kódex, t. j. upraviť výkon práv a povinností rodičov pri nezhode o podstatnej veci, týkajúcej sa práv maloletého dieťaťa. Neodkladné opatrenie možno nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov. O návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia súd rozhoduje na základe osvedčenia podstatných skutočností, ktoré vymedzuje ustanovenie § 326 ods. 1 CSP, v rámci zákonných náležitostí návrhu a ďalej ustanovenie § 325 ods. 1 CSP, pokiaľ ide o podmienky nariadenia neodkladného opatrenia.

12. Podľa § 28 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

13. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

14. Opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia na základe návrhu matky maloletých detí je potrebné posudzovať v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Rodičia výkon práv a povinností vo vzťahu k maloletým deťom v zásade realizujú vo forme konsenzu spoločne. Dohoda rodičov o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ku ktorej rodičia nemôžu (nedokážu) dospieť, môže byť nahradená autoritatívnym rozhodnutím súdu.

15. Pri rozhodovaní súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie takým spôsobom a v takom rozsahu ako na nariadenom pojednávaní, nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania skutočností. Krátka lehota na rozhodnutie nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie, ktoré súd z objektívnych dôvodov nemôže vykonať. Súd sa preto obmedzí na osvedčenie základných skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie a z toho vyplývajúcu potrebu bezodkladnej úpravy práv a povinností voči maloletým deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí. V prípade konaní týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradou povinnosťou súdu prihladiť vždy na najlepší záujem

dieťaťa, ktorý nevyhnutne prevyšuje nad záujmami iných osôb. Zároveň súd môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie účelu. Nemôže však nariadiť také neodkladné opatrenie, ktorým by sa zbytočne, nevhodne a dokonca nezvratne zasahovalo do práv účastníkov konania.

16. Po náležitom oboznámení sa s vyjadreniami matky a otca, vrátane obsahu predložených listín (správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny B., nález zo psychologického vyšetrenia z 31.1.2023, správa z diagnostického vyšetrenia zo 6.2.2023), ako aj s podstatným obsahom spisu vedeného pred Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 8P/28/2019, dospel súd k záveru, že v danom prípade nie je daná naliehavá potreba úpravy pomerov účastníkov konania nariadením neodkladného opatrenia.

17. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 8P/28/2019-363 z 27.2.2020 bolo manželstvo rodičov rozvedené. Súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec je oprávnený stretávať sa s maloletými každý týždeň v kalendárnom roku od štvrtku 14:30 hod. do nedele 09:00 hod. Počas prázdnin sa uplatňuje špecifická úprava.

18. Matka žiadala bezodkladné obmedzenie styku otca s maloletými, pretože otec nemá dobrý vplyv na duševný vývin detí a domnieva sa, že zmena styku by X. pomohla v pravidelnej školskej príprave v stabilnom prostredí. Z obsahu spisu nevyplýva, že matka chce otcovi brániť v styku s deťmi, styk chce upraviť podľa vzájomnej dohody s otcom len na jeden vybraný víkend v mesiaci a zároveň má záujem na tom, aby sa otec viac venoval počas styku deťom, vytváral im program a aby dodržiaval isté pravidlá ohľadne prípravy mal. X. do školy. Súd však nezistil dôvody, pre ktoré by bolo nevyhnutné okamžite zmeniť styk otca s maloletými deťmi prostredníctvom neodkladného opatrenia. Matka na jednej strane tvrdí, že otec sa deťom málo venuje, na strane druhej žiada jeho styk s deťmi obmedziť. Nebolo žiadnym spôsobom osvedčené, že by deti v čase, keď sa nachádzajú u otca, boli nejakým spôsobom zanedbané. V konaní neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali, že kontakt otca s maloletými má negatívny vplyv na ich fyzický alebo psychický vývin, nebolo zistené, že by otec deťom akýmkoľvek spôsobom ubližoval, ani iné skutočnosti, ktoré by vyžadovali okamžitý zákrok vo forme obmedzenia styku otca s deťmi. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení ohľadom obmedzenia styku otca s deťmi súd vychádzal z presvedčenia, že je v najlepšom záujme detí zachovať a budovať vzťah k obojmu rodičom, t. zn. aj k tomu, ktorému neboli zverené do osobnej starostlivosti, čo nie je prakticky možné bez osobného kontaktu. Je nevyhnutné, aby sa obaja rodičia vyvíjali maximálne úsilie o zabezpečenie stability výchovného prostredia, v ktorom budú deti pociťovať istotu, pokoj, bezpečie. O to viac, keď deti (v danom prípade mal. X.) trpia nadmernou úzkosťou, ťažko zvládajú zátťažové situácie. Aj otec je povinný počas realizácie styku s deťmi upraviť svoje pomery tak, aby deťom mohol zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť, napríklad navštíviť s nimi lekára, zaviesť ich na krúžky a pod. Je zrejmé, že medzi rodičmi sú nezhody, vzájomne sa obviňujú za spôsobenie ťažkostí v prežívaní, ktoré deti (najmä mal. X.) majú. Súd sa nestotožnil s názorom matky, že k zlepšeniu duševného stavu detí by napomohlo obmedzenie ich styku s otcom. Otec sa o deti intenzívne zaujíma, prejavil ochotu zmeniť pomery v práci, aby zabezpečil deťom potreby. Vyživovaciu povinnosť plní riadne. Matka neosvedčila v aktuálnom období žiadne protiprávne alebo iné závažné konanie otca ohrozujúce záujem maloletých detí, a preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti zamietol.

19. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka domáhala aj vyslovenia súhlasu za otca so zmenou školy a s formou vzdelávania homeschooling u mal. X.. Zmena školy je dôležitým rozhodnutím, ktoré má výrazný vplyv na život a budúcnosť dieťaťa. Právo rozhodovať o záležitostiach maloletého dieťaťa patrí zásadne obojmu rodičom maloletého dieťaťa. Pokiaľ sa však títo nedohodnú v podstatnej otázke súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností týkajúcej sa maloletého dieťaťa je namieste, aby na návrh jedného z rodičov (či oboch) rozhodol súd o tom, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Nahradenie súhlasu jedného z rodičov pri nezhode rodičov o podstatných veciach, je v zmysle konštantnej rozhodovacej praxe súdov závažným zásahom do tohto výkonu, vyžaduje si vykonanie dokazovania, pričom využitie inštitútu neodkladného opatrenia je možné iba na základe osvedčených závažných skutočností, z ktorých by jednoznačne vyplývalo vážne ohrozenie záujmov maloletého dieťaťa. Takýmto rozhodnutím dochádza k zmene pomerov, ktorých prípadná opätovná zmena po vykonaní dokazovania a rozhodnutia vo veci samej, môže mať na maloleté dieťa negatívny dopad, spočívajúci v dôsledkoch, ktoré by návrh do pôvodného alebo súdnym rozhodnutím vyvolaného iného stavu so sebou niesol. V danom prípade mal. X., ktorá je žiačkou 5. ročníka základnej školy, už v minulosti menila školu. Z predložených psychologických vyšetrení vyplývala

potreba stabilizácie jej prostredia. Matka sa vyjadrila, že by išlo o zmenu školy a formu domáceho vzdelávania na pol roka, kedy by jej s učením vedela pomôcť a „potom sa uvidí“. Súd má s poukazom na predložené psychologické správy za to, že časté zmeny zabehnutého denného režimu môžu mať na maloletú negatívny vplyv a rozhodne nie sú v jej záujme. Zo správy z posledného vyšetrenia vyplynulo odporúčanie v podobe individuálnej integrácie - začlenenie žiačky v podmienkach bežnej základnej školy, ako žiačky so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami. Uvedená správa odporúča postupovať podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 s platnosťou od 26.05.2009. Takýto vzdelávací program pre žiakov charakterizuje výchovu a vzdelávanie a vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o nich. Je potrebné zabezpečiť úpravu podmienok, foriem, metód a prístupu vo výchove a vzdelávaní žiaka a rešpektovať úpravy vyplývajúce z prítomných porúch učenia nielen vo vzdelávaní, ale i v hodnotení a klasifikácii. Jediným dôvodom, pre ktorý matka navrhovala zmenu školy bola skutočnosť, že škola, ktorú by mala maloletá na základe jej výberu navštevovať, umožňuje tzv. homeschooling aj v priebehu školského roka. Ako už bolo uvedené, táto forma vzdelávania nebola doposiaľ žiadnou odbornou osobou odporúčaná, naopak odporúčané bolo začlenenie v podmienkach bežnej základnej školy (ktorú maloletá aj t.č. navštevuje) so zohľadnením individuálnej integrácie. Maloletá sa počas pohovoru so zamestnancami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vyjadrila, že v škole má kamarátky, triednu učiteľku má dobrú, s dodatkom že nie perfektnú, s následným poukazom na to, že mamina dala kvôli nej (zrejme triednej učiteľke) výpoveď. Po oboznámení matkou s možnosťou domáceho vzdelávania prejavila záujem o túto formu. Na základe doposiaľ osvedčených skutočností nie je možné konštatovať, že zmena školy a domáce vzdelávanie je momentálne v najlepšom záujme dieťaťa, a preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj v tejto časti zamietol.

20. Záverom súd uvádza, že v rámci konania o neodkladnom opatrení nie je priestor ani dôvod na vykonávanie rozsiahleho dokazovania, ktoré sa vykonáva práve v konaní o veci samej. Neodkladné opatrenie neslúži k nahradeniu rozhodnutia vo veci samej. Je odôvodnené ho nariadiť tam, kde je život, zdravie dieťaťa vážne ohrozené bez nariadenia predbežnej úpravy. V danom prípade nie sú splnené podmienky ohrozenia žiadneho z maloletých, ak sa okamžite neobmedzí ich styk s otcom a mal. X. okamžite nezmení školu.

21. Keďže išlo o neodkladné opatrenie a žiaden z účastníkov konania nepodal návrh na rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania (§ 57 CMP), súd o trovách konania nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza.

Odvolanie musí obsahovať, okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené; kto ho robí; ktorej veci sa týka; čo sa ním sleduje; spisovú značku konania; podpis) označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu a toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP.